

A Pécsi Ítéltábla Péccsett, a 2012. évi szeptember hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság a csalás büntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 6.B.220/2011/43. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a vádlott halmazati büntetését 4 (négy) év 6 (hat) hó börtönre és 5 (öt) év közügyektől eltiltásra súlyosbítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 3.000 (háromezer) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosbításért, a tényállási 1. pontjában írt cselekményhez kapcsolódó elkövetési érték és minősítés vádirat szerinti megállapítása végett, valamint hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása céljából, míg a vádlott és védője felmentés érdekében, másodlagosan pedig enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal, kizárólag a büntetőjogi jogkövetkezmények súlyosbítására irányuló részében tartotta fenn.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - a Be.348.§ (2) bekezdésében írt korlátok között - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Nem volt tehát annak tárgya az okiratokkal nem igazolt kölcsönökre, illetve a megrendelt gépkocsihoz kapcsolódó előlegre vonatkozó ténymegállapítás (13. oldal 4. és 5-9. bekezdés), miután az ítéletnek ezen, büntetőjogi felelősséget meg nem állapító részét - a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratának előterjesztése után - már nem támadta fellebbezés. E tekintetben nem volt jelentősége annak, hogy e körben külön felmentő rendelkezés nem született (BH 2004/174. számú eseti döntés I. pontja).

A felülbírálat során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mentesnek bizonyult a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól: az kellő mértékben felderített, egyben hiánytalan, irattellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmaz. (Elírás is mindössze egy helyen - a 13. oldal 7. bekezdésében - volt tetten érhető, hiszen a **kft**¹ telephelyén **sértett**¹ mindenkor egyedül, így nyilvánvalóan *nem* a vádlott társaságában jelent meg; ez azonban éppen a fentebb említett korlátozottság folytán nem volt orvosolható.)

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást rendkívüli körülményekkel, a perrendi előírások maradéktalan betartása mellett folytatta le, oly módon, hogy az ügyben felmerülő ténybeli és jogi kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. A bizonyítékok értékelése, tartalmi hitelességük elemzése is igen magas színvonalon történt meg, logikus, jól nyomon követhető érvek kifejtése mellett.

Az indokolási kötelezettség messzemenő teljesítése ellenére a másodfokú bíróság - figyelemmel a vádlott és a védő büntetőjogi felelősséget kifogásoló felszólalására - az alábbi részletek kiemelését fontosnak tartotta:

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott tényleges - okiratokkal dokumentált - vagyoni helyzetét, több évre visszamenően feltárta. Így ismertté tette az életvitelét, azt a tényt, hogy az ápolóként történő foglalkoztatásának a megszüntetését követően, állandó jövedelemmel nem rendelkezett; így a gépjárművásárlásra fordított kölcsönszerződése már 2002-ben felmondásra került. Bankszámlái számottevő forgalmat nem mutattak, éppen ellenkezőleg, azokat kisebb összegű, magánszemélyektől érkező jóváírások és azonnali pénztári kifizetések jellemezték, azok is gyakorta rövid ideig, mivel a számlaszerződések többsége mindössze néhány hónapig maradt aktív.

Megélhetésének a biztosítása végett ugyanakkor a vádlott a 2000-es évek elejétől kezdődően az ismeretségi körétől kapott kölcsönökre támaszkodott, egyre nagyobb számban és egyre magasabb összegekben. Olyképpen, hogy tanú¹-el szemben a 2008. esztendő végére tizenegymillió forint ki nem fizetett tőketartozása állott fenn.

A fentiekkel éles ellentétben állott mindaz a látszat, amit a vádlott a környezetével elhitetni igyekezett. Magát tehetős, milliárdos vagyont felhalmozó üzletemberként próbálta feltüntetni, esetenként úgy, hogy a pénzintézeteknél egyedi árfolyam alapján számított lekötési tervezetet kért. Mindenkor annak - egyébként teljességgel alaptalan - előadásával, hogy a külföldi megtakarításait kívánja Magyarországon befektetni, illetve kamatoztatni.

A **rt**¹ pécsi fiókja ilyen okiratok kiállítása elől - megfelelő igazolás hiányában - elzárkózott.

Mindezek előre bocsátása után indokolt a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt kölcsönszerződések egyes részleteivel foglalkozni, annak hangsúlyozásával, hogy

a vádlott ellentmondásos és meglehetősen életszerűtlen védekezését végső soron egyező tartalmú bizonyítékok cáfolták.

Sértett1 következetes előadását okiratok támasztották alá, azok az átvételi elismervények, melyeket a vádlott - 2009. július 20. és szeptember 29. napjai között - aláírt. Márpedig ezeken összesen 29,4 millió forint átvételét igazolta, míg további 1 millió forint vonatkozásában rendelkezésre állt az **zrt1**. 2009. október 6-án kelt, befizetést igazoló szelvénye.

A szóban forgó okiratok tartalmi hitelességének a megkérdőjelezéséhez komoly, ellenőrizhető és elfogadható érvekre lett volna szükség. Annak feltételezése, hogy az említett elismervények elkészítésére kizárólag a szerencsejáték-szenvedélyének hódoló és a veszteségeit ily módon leplezni próbáló sértett kérésére került volna sor, teljességgel alaptalan. Az okiratok kölcsönös ellenjegyzése ugyanis peres úton érvényesíthető kötelmet keletkeztetett, annak lehetőségét, hogy a visszafizetés elmaradása esetén a kölcsönadó 29,4 millió forint összegű vagyoni igény érvényesítésével léphet fel. Nyilvánvaló, hogy ennek kockázatát - pusztán baráti, ismerősi alapon - senki sem vállalja fel.

Sértett1 vallomása más szempontból is meggyőzőnek bizonyult. Mindenekelőtt arra visszavezethetően, hogy előbb, 2009. szeptember 24-én a **zrt2**. szekszárdi fiókjában, majd később, 2009. december 22-én a **zrt3**. pécsi kirendeltségénél euró-, illetve forintalapú számlát nyitott. Mindkettőt abban a reményben, hogy a vádlott a régóta esedékes kötelezettségének eleget tesz.

Döntő jelentőséget kellett tulajdonítani a 2010. január 29-én készült hangfelvételnek, mely félreérthetetlenül kifejezésre juttatta a sértett nyugtalanságát és a visszafizetés elmaradása miatt érzett aggodalmát, illetve azt, hogy a vádlott - nem vitatva a tartozását - újabb kifogások előadásával mindössze időhúzásra, további haladék megszerzésére törekedett. Olyképpen, hogy a sértett megrendült bizalmát a már többször hangoztatott külföldi megtakarítás valódiságára utalással igyekezett megszilárdítani.

Helytálló érveket fejtett ki az elsőfokú bíróság a közjegyző által hitelesített okirat vonatkozásában, ahogyan **sértett1** teljesítőképességét érintően is, miután ez utóbbi tekintetében részletes, a **kft2** ingatlanértékesítését áttekintő bizonyítást vett fel.

A tényállás 2. pontjában írt - két részletben folyósított, összesen 2 millió forint összegű - kölcsönadás az ügy mikénti elbírálásában teljességgel érdektelen, kívülálló személy jelenlétében történt. Miután **tanú1** vallomása mindenben megegyezett **tanú2** és **sértett2** előadásával, e körben is lehetővé vált a vádlotti védekezés elvetése, a múltbeli események pontos rekonstruálása.

Az elsőfokú bíróság tehát megalapozott tényállást állapított meg, ezért az - figyelemmel a Be.351.§ (1) bekezdésében írtakra - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

Következésképpen a felmentést célzó - a tényállás mikénti megállapítását is kifogásoló - jogorvoslati kérelmek eredménytelennek bizonyultak.

A cselekmények minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a vádlott **sértett1** és **sértett2** sértetteket többször tévedésbe ejtette, mindenkor annak valótlán ígéretével, hogy a kért kölcsönöket rövid időn belül vissza fogja fizetni. A sértettek bizalmának elnyerése, illetve megőrzése érdekében magáról, az életvezetéséről és különösen a vagyoni helyzetéről hamis látszatot keltett, leginkább azzal, hogy jelentős, külföldi pénzintézetekben elhelyezett megtakarításaira hivatkozott, olyan összegekre, melyek a tartozásaira biztos fedezetet nyújthattak volna.

A sértettek ezzel összefüggésben tettek vagyoni jogi rendelkezéseket, és adtak kölcsönt, mely az esetükben kárként, míg a vádlott vonatkozásában jogtalan haszonként jelentkezett. Ezzel a Btk.318.§ (1) bekezdésében megfogalmazott törvényi tényállás minden eleme megvalósult.

A vádlottal szemben a Btk.12.§ (1) bekezdése, illetve a Btk.85.§ (1) és (3) bekezdése alapján helyesen két évtől tizenegy évet el nem érő tartamú szabadságvesztés volt kiszabható.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők feltárása némileg pontatlanul történt meg, ezért szükségessé vált azok ismételt áttekintése, számbavétele.

A vádlottal szemben hasonló bűncselekmények miatt indult nyomozást a Pécsi Városi Ügyészség B.6776/2008/6. számú határozatával a 2009. évi július hó 31. napján szüntette meg, ekként az elkövetés egy része büntetőeljárás hatálya alá esett. Ezt a vádlott terhére kellett értékelni, éppúgy, mint a nagyfokú gátlástalanságát, mely a visszafizetési kötelezettség legképtelenebb tagadásában is megnyilvánult.

A bűncselekmény tárgyi súlyának meghatározásakor nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy az okozott kár a tényállás 1. pontjában írt cselekmény vonatkozásában a minősítés alapjául szolgáló alsó értékhatárt többszörösen meghaladta, míg a tényállás 2. pontjában a felső értékhatárral volt azonos.

Ugyanakkor - miután az ismétlődő elkövetés egyben az üzletszerűség megállapítására, így a súlyosabb minősítésre is okot adott - a kétszeres értékelés

tilalmára tekintettel a folytatólagosságot nem lehetett súlyosító körülményként értékelni.

Ezzel szemben enyhítő körülmény a vádlott megromlott egészségi állapota és a büntetlen előélete, mely utóbbinak nagy nyomatókat adott az életkora, az a tény, hogy 65 esztendő is elmúlt.

A büntetés kiszabásakor az elsőfokú bíróság az okozott kárral és a vádlott gátálástalanságával szemben az indokoltnál nagyobb jelentőséget tulajdonított a javára jelentkező körülményeknek, így a szabadságvesztés, illetve a mellékbüntetés tartamát eltúlzottan alacsony mértékben állapította meg. A Btk.37.§-ában megfogalmazott célok eléréséhez szigorúbb jogkövetkezmények szükségesek.

Ezért a másodfokú bíróság a börtönbüntetést 4 év 6 óra, míg a közügyektől eltiltást - ahhoz igazodóan - 5 évre felemelte.

A súlyosbításra irányuló ügyészi fellebbezés tehát megalapozott volt; ekként az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmek teljesítése szóba sem kerülhetett.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2012. szeptember 7.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 6.B.220/2011/43. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.187/2012/5. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2012. évi szeptember hó 7. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke